

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Felcsévre	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre . . .	5 "			
Felcsévre	20 "			

FELHÍVÁS.

Debrecen város III. kerületének szabadelvű választópolgárait tisztelettel kérjük, szíveskedjenek képviselőjelölés céljából *vasárnap, folyó hó 8-án délelőtt 10 órakor* a Frohner-szálloda nagytermében megjelenni Megbízásból:

Kerekes Géza.

A királyi beszéd.

A pártpolitikai zsvajnak el kell nemulnia egy pillanatra, hogy messze és tisztán hallható legyen a király szava. A trón magasságáról történelmi tárgyilagossággal és a napi tülekedéseken messze felülemelkedve az elfogulatlan-ság szférájába, hangzottak el igék, a melyekre csak egy viszhang kelhet minden alkotmányosan érző, királyhű magyar ember szívében: a mély tisztelet és hódolat a fejedelmi bölcsesség és lovagias-ság, a királyi méltóság és az uralkodó alkotmányos érületének megnyilatko-zása előtt.

S magára, a maga vak elfogultsá-gára s rosszhiszeműségére vessen az ellenzék, ha az elhangzott trónbeszéd neki csalódást okozott. A kik azt hirdették és jóslgatták, hogy a korona felkent viselője leszáll a pártpolitika alantas mezőire hatalmi szavával itélni és sujtani fog, csak rossz lelkiismeretű-ket vették számba. Mivel ők a parla-menti küzdelem során számtalanszor megkísérelték áttörni a korlátokat, me-lyeket a magyar alkotmány emelt a ki-rályi tekintély és a korona sérthetetlen-ségének megóvására, abban a botor hit-ben voltak, hogy a felelős kormány most visszaadja a kölcsönt a korona ítélete által. Holott az egész áldatlan küzdelem folyamán mindig azt tapasztalhatták, hogy Tisza nemcsak vállalta, de szigorúan követelte a kormány fele-lősségi elvének végletekig való érvé-nyesülését s előreláthaták, hogy a ko-rona magaslatáról egy szó, egy hang nem fog elröppenni, mely ez elvnek akár pozitív, akár negatív irányban csak egy hajszálnyi megsértését is jelent-hetné.

Mint a hogy nem is röppent el egyetlen ilyen szó, egyetlen ilyen hang sem. Igen, kihangzott a trónbeszéd-ből a király őszinte és mély sajnálkozása, hogy a parlamentben kifejlődött küzdel-mek oly válságos helyzetet teremtettek a melyben az országgyűlés munkaképes-ségének helyreálltát nem lehet többé reményleni. De a király sajnálkozásá-nak nincs éle egyetlen párt felé sem. S csak párhuzamot kell vonni az ellen-

zéli pártok alkotmányos felfogása és a koronáé közt, hogy szembetűnjék, hol az igazi, hol a hamisítatlan és őszinte alkotmányosság. Az ellenzéki küzdelem hányszor és mily kiméletlen formában iparkodott kiélezni a vitákat, a helyze-teket a koronával szemben, megfede-keztvén nemcsak a monarkiákban feltét-lenül respektálandó kormányfelelősségi elvről, de magáról a magyar koronának mindnyájunk előtt szent és hagyomá-nyos tekintélyéről.

Ebből a trónbeszédből alkalma van a nemzetnek még jobban megismerni Tisza politikai jellemét. Hisz tudvalevő, hogy a trónbeszédéért is a mindenkori kabinet elnökét illeti a felelősség. S ebbe a trónbeszédbe nem vegyült bele a nagy parlamenti kavarodásnak egy porszeme sem. A korona messze kima-gaslik a pártok tusája által felvert por-felhő fölött s tiszta ragyogásban meg-láthatja a nemzet, mily drága kincs szá-mára a király törhetlenül alkotmányos érülete. A trón magaslatáról hangzik el a hivatkozás a király abbéli alkot-mányos kötelességére, hogy a nemzetet hívja fel döntésre és akarata kinyilvánít-ására. S odaszegzi ez alkotmányos kö-telességérzethez bizalmát a nemzetnek alkotmányos intézményeihez való ra-gaszkodása és hagyományos politikai bölcsesége iránt. Megpendíti a király és nemzet egyetértésének hurjait, felidéz-vén a kölcsönös bizalom érzetét, mely a zavartalan alkotmányos élet feltéte-leit helyre állította.

Valóban a király, a magyar király beszélt. A pillanatnyi helyzetekben messze felülemelkedő, az évtizedes ta-pasztalatok által elfogulatlaná és bölcsesé lett uralkodó. Atyái szerető hangon szól a nemzet szívéhez és el-méjéhez. Leteszi a nemzet kezébe a maga sorsát s nem akarja nagy hatal-mát és tekintélyét még irányítólag sem latba vetni. Nincs szava a pártok küz-delmeiről, csak aggodalma a parlament munkaképessége miatt. Nem ítéletet mond, de ítélkezésre hívja a nemzetet.

A nemzet szabad intézményeinek zavartalan, sikeres működése — így végződik a trónbeszéd — belső okok-ból akadályokba ütközik. A nemzetre hárul tehát a feladat, hogy kinyilvá-nítsa akaratát.

S a nemzet meg fogja érteni, hogy mit mondott a király.

A minisztrelnök a királynál.

A király Tisza István gróf minisz-

terelnököt tegnap délelőtt 10 órakor egy órán át tartó magánkihallgatáson fogadta.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 5.

Az ex-lexes választásokról azt irtuk ebben a rovatban a jó minap, hogy a föl-osztatás elrendelése költségvetésen kívül való állapotban tisztán attól függ, vállalja-e a kormányelnök a következményeket. Tisza István gróf kormányelnök vállalta és így meg is kapta rá a fölhatalmazást, hogy vá-laszthasson. És választat is, hadd nyilat-kozzék a nemzet. A választókhoz intézett kérdés lényege pedig ez: obstrukciót akar-e igen, vagy sem? Eleve tudjuk, hogy „nem“-et válaszol a tulnyomó többség.

*

A mi a választásoknak tálben való el-rendelését illeti, azt mondja a függetlenségi párt hivatalos közlönye, hogy ez is az ellen-zék hátrányára történt. Azt hisszük, hogy a kormánypárti választó éppen úgy fázik meg ebben a bizony veszedelmesen hideg időben, mint az ellenzéki és sorrend szerint szavazván, ugyanannyi ideig tevődik ki az idő zordságának, mint az ellenzéki ember. De ne folytassuk az érvelést ezen a termé-szetes uton. Példára hivatkozzunk. Szapáry Gyula választásait idézzük 1891-ben. Tizen-egy minus fokban esett meg az a választás (most 8—10°-ot mutat a hőmérő) és az ellenzék, illetve függetlenségi-párt 56 ember-ből 102 emberre szaporodott. Most a fuzió után is csak 120-an vannak a Kossuth-párton. Csudálatos tehát, hogy Szapáry alatt nem ártott a hideg, sőt használt. Tisza Ist-ván gróf alatt pedig olyannyira árt, hogy az ellenzék a megsemmisülés fenyegeti. Ezt a logikát nem értjük. Nem az idő árt maga, hanem az idők csudálatos járása.

*

A király ma délután negyedfél órakor elhagyta magyar székesfővárosát és Bécsbe utazott. Értesülésünk szerint a király Buda-pestre február derekán jön vissza, a mikor az országgyűlést trónbeszéddel nyitja majd meg.

*

A szövetkezett ellenzék vezérlőbizott-sága ma folytatta munkáját a választási jelölések dolgában. A munka sok igazításra szorul még, míg a kormánypárt listája máris elkészült.

A választások.

A képviselő választások a törvényszabta legrövidebb idő alatt meg lesznek ország-szerte. A kormány azért óhajtja a választások minél rövidebb idő alatt való lebonyolítását, hogy a nemzet a legutóbb szerzett friss benyomása alapján alkotthassa meg elfogulatlan ítéletét. Az új képviselőház összehívására vonatkozólag tegnap jelent meg a király következő kézirata.

Mi első Ferenc József Isten kegyelméből Ausztriai császár, Csehország királya s. a. t.

és
Magyarország Apostoli királya.

Kedvelt Hiveink!

Uralkodói kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek hü és pontos végrehajtása fölött örködni:

Mint hogy az 1848. évi IV-ik t. c. I-ső §-a az országgyűlést évenként Budapestre egybehívni rendeli, és mint hogy számos függőben lévő kérdés mielőbb megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürgősen követelik:

Magyar minisztertanácsunk előterjesztésére elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó év februárius havának 15-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest székesfővárosunkba egybehívjuk.

Minékifolytán Nekiek ezennel komolyan meghagyjuk, hogy haladéktalanul megtegyétek mindazokat az intézkedéseket, a melyek a törvény értelmében szükségesek arra, hogy az 1874. évi XXXIII. és az 1899. évi XV. t. c. cikkek által rendelt módon és a fenálló törvények által meghatározott számban megválasztandó képviselőitek ezen az országgyűlésen megjelenhessenek és a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindulhasson.

Kikhez egybirtánt királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradtunk.

Kelt Budapest székesfővárosunkban, ezerkilencszázöt évi januárius havának negyedik napján.

*Ferenc József s. k.
Gróf Tisza István s. k.*

A belügyminiszter rendelete a választások ügyében.

Tisza István gróf miniszterelnök, mint belügyminiszter, körrendeletet intézett valamennyi központi választmányhoz, az 1905. évben végbemenő általános képviselő választások tárgyában. A rendelet szövege a következő:

Ő császári és Apostoli királyi felsége, a jövő 1905—1910-iki országgyűlést az 1905. évi február hó 15-ik napjára összehívni méltóztatván, egyidejűleg intézkedtem, hogy a kegyelmes királyi meghívó levelek a törvényhatóságoknak és az önálló képviselő-küldés jogával fölrüházott városoknak, illetve községeknek a mai napon megküldessenek.

Eme legfelsőbb elhatározásra való tekintettel, az 1874. évi XXXIII. t. c. 56. §-ának rendelkezéséhez képpent, az általános képviselő-választások megejtésére a *t. évi január 26. napjától február hó 4-ik napjáig bezárólag terjedő tíz napi határidőt tűzöm ki.*

Midőn erről a címet értesitem egyuttal fölhívom, hogy az idézett törvény 57 és 58 szakaszában foglalt rendelkezésekhez képest, a kegyelmes királyi meghívó levélnek a közgyűlésen (képvisező testületben) történt kihirdetése után következő napon okvetlenül összeülvén, az általános választások napját, a fentebb meghatározott 10 napi határidőn belül tüzze ki, s tegye meg mindamaz intézkedéseket, amelyek a cím föladatát alkották s egyuttal az előirt tartalmu hirdetmény kibocsátásáról is gondoskodjék s annak szövege szerint szövegét, a vonatkozó ülési jegyzőkönyvbe vegye föl. Mint hogy a most megtörtént általános képviselő választások alkalmával kizárólag azok a rendelkezések

az irányadók, a melyek az elmúlt általános választások alkalmával már érvényben voltak, ezuttal a részletekre terjedő utasítástokat mellözöm és a címet az 1901. évi szeptember 19-ikén kiadott körrendeletben foglaltakhoz való szigorú alkalmazkodásra hívom föl.

A választás lefolyásáról, valamint a szavazatszedő küldöttségek működéséről szóló jegyzőkönyvek szerkesztésével szigorúan a részemről megküldött jegyzőkönyvi minták veendő irányadókul. A választás összes lefolyásáról szóló jegyzőkönyvben a megkívánt tíz ajánló nevét minden jelöltre nézve sorolják föl. A választók személyazonosságának ellenőrzésére hivatott hatósági közegek szigorú kötelességévé teszem, hogy a választás helyén pontosan megjelenjenek s a záróra alatt is a választás helyén tartózkodjanak. A választás céljára első sorban az ingyenesen rendelkezésre álló helyiségeket kell igénybe venni, ha ilyen nincs, akár kibérlés, akár fabódé föllállítása útján kell gondoskodni, de a legszigorubb takarékoság szem előtt tartásával.

Végül elvárom, hogy a választások megejtése céljából tett összes intézkedéseket pontosan föltüntető ülési jegyzőkönyv második példányát esetről-esetre, legkésőbb azonban a választást követő napon, mulhatatlanul terjeszse föl.

Budapest, 1905. évi jan. 4.

Tisza s. k.

A képviselőházi botrány hősei.

A budapesti főkapitányságon tegnap egymás kezébe adták a volt képviselők a kilincset. Tóth János kapitány citálta be az ellenzéki képviselőket, hogy a képviselőházban december 13-án elkövetett rombolás ügyében kihallgassa őket. A beidézett képviselőket, mint vádlottakat hallgatták ki. A büntető törvénykönyv 1878. évi 152. §-ában meghatározott lázadás büntetével vannak vádolva. A vádat arra alapítják, hogy az elnöki emelvényt széjjel rombolták, a lépcsőket elállították, a miniszteri székeket ösz-

Farsang.

Üss a dobba német muzsikus! Hadd Bögjön a kürt, bugjon a fagot.
Itt a farsang, táncra áll a lábunk,
Fujd, ki tudja: meddig fujhatod!
S csak azt a szép, azt a kerge dajcsot,
Mint háromszáz évek óta már!
Haj, a csárdást, régen elfeledtük,
Vagy már az is dajcs taktusra jár?

Üst-dobodon kétféjű sas terpeg
Es csehül szól a karmestered,
Es ceppedlid vigan kornyikál, sőt
Valcered sem nagyon kesereg:
Hol a lassu, az andalgó merre?
Hej, német, azt nem is álmodod,
Magyar fiu magyar lányt röpitve,
A nótádra gondtalan forog.

Tudja-e még vagy egy a toborzó-t?
A cigány se tudja, hahaha!
Csak vesszettül huzza, ráncigálja;
Mintha törné a rossz nyavalya.
Hej Bihari, hej Boka, hol vagytok?
Hegedütök árva, néma most,
Nincsen, aki huzza s hajna! nincsen,
Aki járja már a kopogós-t!

A világnak a legelső tánca
Az a büszke, szép, komoly magyar,
Melyet kigyult szemmel néz a vén és
Méltósággal rop a fiatal...
Hová lett az?... Nem rezeg a párta
Es a kócsag nem lóg le, fel —
Verd a dobot, német! Azt dudáld e
Nemzedéknek, amit érdemel!

Szabó Endre.

Kvartett

Néma csedben vonultak be a szobába egyszerre mind a négyen: a prim hegedű a secund, brácsa és cello, Szini előadást rendeztek. Mendelsohnnak egy négy személyre írott klasszikus novelláját adták előt. A prim hegedű szerelmes csengésére lágyan duplázott rá a secund. Ok ketten mindig kitünően értik egymást, egymásnak élnek, egymásba olvad a legédesebb, legszebb harmoniával szerelmes beszélgetésük.

A prim ábrándozik, a secund udvarol neki. A secund le nem veszi szemét a primről, hűséges odaadással kíséri minden gondolatát, ellesi minden személyét, teljesíti minden kívánságát. Gyors allegróktól lassu adagiókig követi minden útján, gondolkodás nélkül ugrik be kicsapongó fortissimo meg szentimentális piano hangulataiba. A hol a prim van, csak oda megy a secund... csak vele beszél, csak reá figyel. mással nem törődik... szegény secund, oly örülden szerelmes... se lát, se hall egyebet csak a bájos, az elragadó primet. Örül, ha annak jó kedve van és vele sir, vele zokog, ha az bánatos...

A prim, mint minden hölgy, akit rajongással szeret valaki, szeszélyes a vegletekig, minduntalan újabb bizonyítékokat követel. Most esküdj, most sirj, most nevsz most légy kicsapongó, most zokogj kétségbeesetten, most remélj, most csüggedj én miattam, mert kinezni akarlak, mert látai akarom, hogy milyen feltétlenül szeretsz! És a szerelmes secund járja a bolondját: megrendelésre esküszik, sir, nevet, remél, csügged, örül és kétségbeesik! Ez a poezis! Ez a szerelem! A prim pedig oly genálisan ugratja, olyan művészileg kacérkodik vele.

Szegény secund! A hálátlan publikum számba sem veszi az ő odaadó rajongását. Csak a prim szavát lesik elragadtatással; dicsérik szeszélyes ötleteit, azt mondják, hogy van benne élet, érzés, temperamentum. Minél változatosabb, minél merészebb, minél szeszélyesebb, annál jobban hódít... és a szegény szerelmes secund csak fut, fut utána, mint az árnyék a napsugár után. Kiegészítí, védi, fedezi... mégis ő róla ki vesz tudomást? Ő érte ki rajong? A publikum között aligha akad egy hozzá hasonló, szürke, szerény, igénytelen lélek, aki egészen odaadja szabadságát, minden gondolatát, egyéniségét annak, akit szeret.

Mert a publikum is manapság inkább flörtölni szeret. Divatját multa a szerelem... ilyen művészi stikliket már csak a művészet produkál... az a művészet, a mely a saját, színes phantáziájából teremt... és nem a szürke, szomorú életből reprodukál.

Hogy mi szerepe van a másik kettőnek két szerelmes szív regényében? Edes Istenem, igazán semmi, semmi más, csak a sablon! — A cello a gardedam: a mama, a ki szerető gonddal kíséri a prim lépéseit.

Vigyáz reá, vele van folyton, örködik felette és jószágosan személt huny, a mikor ketten versenyt boldogítják egymást: egyik szeszélyeivel, a másik a szerelmével. A brácsa a secundnak jó barátja, ő az elefánt, a ki igyekszik foglalkoztatni, lekötni a mamát. Apró intésekkel informálja egyről-másról a secundot. Ok ketten össze-össze bugnak s aztán siet kiki a maga párjához: secund a primhez, brácsa a cellohoz. Aztán általános lesz a beszélgetés. A prim megszólítja a brácsát, méltóságteljes, komoly

szetörték és megesküdték, hogy az elnököt nem engedik a helyére. Ezáltal megakadályozták az országgyűlést. Ma délelőtt a következő képviselőket hallgatták ki: Gabányi Miklós, Hoek János, Nessi Pál, Lovász Márton, báró Bánffy Dezső, Krasznay Ferenc, Holló Lajos és Eötvös Károly. A képviselők egytől egyig egyöntetűen kijelentették, hogy a mit december 13-án, a képviselőházban, képviselői minőségükben tettek, azért csak a parlament előtt tartoznak felelősséggel. Az idézést is törvénytelen zaklatásnak tekintik, mert az január 4-éről van keletve, tehát abban az időben még, a mikor az országgyűlés feloszlata nem volt. Különben is még a feloszlata után két napig védi az immunitás a képviselőket. Érdekes volt báró Bánffy Dezsőnek a kihallgatása. Volt ő már itt miniszterelnök korában, de akkor rendelkezett azokkal a tisztviselőkkel, a kik most mint vádlottat elővezetés terhe mellett idézték be. Nyugodtan, nagy udvariassággal mondotta el Tóth János kapitánynak, hogy az ő beidézése körül tévedés történhetett. Nem is az idézés folytán jött el, hanem azért, hogy tiltakozzék a beidézése ellen. Ő ugyanis főrend is és őt még mindig védi az immunitás. Ezt a kis jelentését kéri jegyzőkönyvbe venni. Ez megtörténvén, Bánffy Dezső báró kijelentette, hogy mindennemű vallomástételt megtagad.

Egyház és iskola

Istentiszteletek. A róm. kath. templomban Vizkereszt napján délelőtt 6 órákor miséznek Kámpell József, 7 órákor Nyári Ignác, 8 órákor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. növendékei részére, 9 órákor az ünnepélyes nagymiséét dr. Wolaffka Nándor v. püspök, prépost, plébános mondja segédlettel, nagymise után ugyanő prédikál,

fél 11 órákor a Svetits-zárda növendékei s az elemi iskolások jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. iskola igazgató mond, fél 12 órákor miséznek Mellan István. Délután 3 órákor lytánia, utána Rózsafüzér lesz.

Az ágost. hitv. ev. templomban pénteken, vizkereszt ünnepén d. e. 10 órákor az istentiszteletet Hudák János segédlelkész végzi.

Karácsony ünnepe a gör. katolikusoknál. A gör. kath. egyház folyó hó 7, 8, és 9. napján ünnepli az Ur Jézus születésének emlékeztétét, mely alkalomból a helybeli gör. kath. kápolnában az istentiszteletek sorrendje a következő: Pénteken. a Karácsony elő-ünnepén délelőtt 9 órákor Királyi imaórák, melyek után a szent nagy Bazil liturgiája végeztetik vespéryvel. Ujjel 12 órákor az Ur Jézus születésének emlékezte. — Szombaton, az ünnep első napján délelőtt 9 órákor sz. mise, mely alatt az ünnepi szent beszédet mondja Lázár Lajos József, ungvári szentszéki jegyző, délután 3 órákor ünnepi vespérye, 4 órákor szent olvasó. Vasárnap az ünnep második napján 6 órákor reggeli istentisztelet, délelőtt 9 órákor szent mise, mely alatt Papp János, helybeli lelkész prédikál, szent mise után miroválás, délután 3 órákor vespérye, utána szent olvasó. Hétfőn, az ünnep harmadik napján minden úgy, mint a második napon.

Vizkereszt.

Csak a 25 éven aluli fiatalság érzi tökéletesen, mit jelent e szó: *Vizkereszt*. Nem vörössel, de arannyal kellene a naptárban kitüntetni Karneval herceg díszes bevonulását jelentő napot. Ti kedves kis bakfisok, s ti bajszatlan 20 éves legénykék, nem dobban meg a szívetek, nem lüktet hevesebben véretek e szóra: *farsang*?

Dehogyan nem! A tündöklő fényárban uszó táncterem, a sima parkett, az andalító zene, a karsu lányderék, az ütemes mozgás, mind-mind eszembe jutnak e szónál, e fogalomnál. S Karneval magára ölti büvsapkáját,

meghuzódik a táncterem sarkában. Őt nem látják, csak érzik, tudják, hogy ott van.

De én megláttam őt bohóc ruhájában, csörgő sipkájában, megis szállítottam.

— Fenséged az idén korán vonult be fényes birodalmába.

— Kénytelenségéből tettem.

— Ugyan és miért, ha nem vagyok indriszkrét?

— Tudja elmondanám magának, de tapasztalatból tudom, hogy az ujságírók nem titoktartók. Minden évben megfog egyik másik és ostoba, kérdéseivel megzavarja mulatságomat. De ez még a kisebb baj. Hanem azt a sok ostobaságot ki is írja az újságba a maga gyönyörűségére és mások, meg az én bosszantásomra.

— Biztosíthatom fenségedet titoktartásunkról.

— Mindegyik ezt mondja, engem már nem lehet becsapni. De mindegy! Nekem ugyanis szenvedélyem, hogy meginterjúvoljam magam, hát állok elébe.

— Azt bátorkodtam kérdezni, hogy miért sietett az idén birodalmát elfoglalni.

— Szerződést kötöttem Ámorral. Jupiter feloszlatta a menyeyi képviselőházat és elrendelte az új választásokat. Ehhez pedig mint az én jó öreg cimborám Montecucoli megmondta: pénz kell!

— Hát a tisztaválasztások?

— Ujságíró létére, hogyan lehet ön oly naiv?

A tiszta választásokhoz, szüksége van a jövőendő nőtlen honatyáknak jó *pártira*. Ilyet pedig vizkeresztől, a hushagyóig csakis az én közvetítem által lehet csinálni. Nos ért ön engem?

— Tökéletesen. De engedjék csak még azt megmondani, vajjon miért tart a kiséretében ilyen szép szál darabantokat? A múlt évben ezek helyett csupa filigran legényeket láttam.

— Látja fiatal barátom, ez a magasabb politika. A darabantaimra azért van szükség, hogy megvédjenek az *ellenzéki erőszakoskodásoktól*. No de most már itt hagyom magát, mert úgy látom, hogy az a szőke baba ott a sarokban avval a fiatal-

hangjával elvegyül a társalgásba a cello is. Oly ötletesen, annyi bájjal, finoman társaloguak. Ahogy bohém kedélyű, született arisztokraták beszélgetnek. Oly illemtudók, oly kifogástalan modoruak . . . és amiért egyszerre négyen is beszélnek . . . egy véleményre, egy elvet vallanak . . . Megtörténik hogy nincsenek egy nézetben mind a négyen, olyankor oly szívhezszólóan vitatkoznak. — Kérdez az egyik, reá nyomban felel a másik aztán bugva helyesel, vagy pöröl a harmadik, a negyedik.

Thémájuk ma oly csodaszép! A prim-hegedű fiatalos hévvel, rajongással, fülbe-mászó soloban mondja el ábrándait, vágyait Művészlelke művészlélekről álmodik . . . aki kezével bűbajos melódiákat csaljon ki belőle, aki neki, a ki érte csodaszép dolgokat teremtsen . . . álmokkal, érzésekkel, szenvedélylyel telt melódiát . . . Én a művész . . . a színész . . . ellesem a szerző legelrejtettebb gondolatát és világgá zokogom, világgá nevetem az ő bánatát, az ő örömet.

Csak én érthetem meg igazán őt, csak én regélhetem el tinéktek és az embereknek, ami szép, a mi jó egy művész lelkében volt. Szeretem, imádom a művészt . . . mi ketten értjük egymást . . . én érte rajongok, ő értem . . . elhagyja hűtlenül, csalfán mindenki, elvesztheti hírét, sárba taposhatják dicsőségét . . . én, az ő hegedűje, megmaradok neki, rajtam elsrathatja művészlélekeinek keserűségét . . . én megértem és vele zokogok . . . mert én az ő lelke, az ő bálványja vagyok.

Reá csöndes fájdalommal felelt a secund: Zenélő instrumentumok édes király-
néje, nekem szeszélyes, zsarnok urnőm . . . én meg csak téged imádlak. Ellesem, amit

mondani akarsz, követlek hűn . . . egyedül csak temiattad élek . . . oh szánj meg és szeress!

A prim piano-trillákkal felelt: Csak rabom vagy . . . ne feledd . . . a kit én szeretek . . . annak urnője nem akarok lenni! Megengedem, hogy kövess, megengedem, hogy apró-cseprő szívességeket tégy a kedvemért, sirhatsz, nevethetsz én miattam az én kedvemért . . . (Most erescendo következett): rabszolga ennél többet ne követeljen. És a szegény secund ehhez is igent és ament mondott . . . szomorú sorsa van annak nagyon, a ki mindig csak secundál.

A cello, a jóságos, édes cello-mama a maga öregeken bájos hangján elmondja az ő első szerelmének történetét.

— Sohsem voltam pajzán és fiatal . . . de szép voltam, mint egy fehérhajú fiatal asszony és lágyan, behizelgőn szóltam az emberekhez. Szerettem egy fürtösfejű, sugárzó szemű művészt, s kinek első művészi álma én voltam. Ő ábrándozott a vonóval kezében és én kifejezést, színt adtam magrasróptü vágyainak. Eletelemnek legszebb idejét éltem . . . sohasem szóltam jobban, lágyabb csengéssel az emberek szívéhez . . . aztán a fürtösfejű művész hűtlen lett hozzám.

Azt mondta, hogy az én bánatos, mély hangom tavaszi virághullásra emlékezteti és az olyan szomorú . . . én csak méla akkordokat játszom, nem tudok nevetni, én velem nem tud tökéleteset teremteni . . . és átpártolt a körülrajongott, ünnepelt hegedűhöz . . . de én azért nem estem kétségbe. Beláttam, hogy igaza van és csöndben lemondtam róla. Azóta a brácsa lett jó barátom, Néha, néha elsírom neki elrejtett bánatom . . . És megesik, hogy szomorú

hangommal egymagam is csalog könyeket az emberek szemébe.

A cello szőlőnek vége volt. A hangok megint harmonikusan olvadtak egybe. Mintha prim-secund és brácsa mind gyöngéden hizelegették volna a cellót körül. Bámulták. Így szeretni, ilyen önzetlenül, ilyen nemesen egyikük sem tudott.

A prim most kevésbé személyesen ugatta a secundot, az sem panaszkodott, csak halkán ábrándozott . . . és a novella befejezetlen maradt. Mert a vágy, az ábránd nem érhet véget soha.

Az örökös. Néha elpihen, néha meggyöngül, de ott rezeg minden instrumentum hurján, kibeszél minden melediából. A reménytelen és boldog szerelmeket, az élet tragédiáit és vigjátékait oly csodásan adják vissza prim, secund, cello és brácsa. Színt, életet ölt a hangokban minden emberi érzés, minden tarka álom, a mit élőszóval más-különben csak elhallgatni és nem kifejezni tudnánk.

A quartettenek vége, a hangszerek elpihentek . . . egy-egy elkésve megrezdülő hur talán a befejezetlen novella végét keresi szomorúan. Pedig milyen kár volna, ha célt érne a vágy, ha betelne az ábránd . . . mit sirnának, zokognának akkor oly csodaszépen el a hangszerek? És mi jó, mi szép marada meg az emberek lelkében? Mert rendesen csak az szép, csak az jó bennünk, a mint kétségbeesünk: valami elérhetetlen vágy . . . valami megvalósíthatatlan ábránd. Azon sir, azon tépelődik a lelkünk . . . és azt huzza el minden quartette szereplő színész: a prim hegedű, a secund, a cello és a brácsa.

Elza.

emberrel valami bolondságot akar elkövetni. Meg kell akadályoznom azt a szerelmi valamást, mert az az ur nincs benn a listában, még fiatal.

Ne mondja meg senkinek, hogy beszélt velem.

Es én nem mondtam meg.

— ékás. —

Napi hírek.

— **A beteg József királyi herceg.** József királyi herceg állapotában — mint nekünk Fiuméből jelentik — lényeges javulás állott be. Az éjjelt nyugodtan töltötte s tegnap reggel étvágygyal reggelizett. A királyi herceg állapotának a javulására vall, hogy a budapesti palotába a délelőtt folyamán nem jött távirati értesítés. Külömben Klotild királyi hercegnő és leányai, Mária Dorottya és Erzsébet királyi hercegnők tegnap is a beteg mellett voltak egész délelőtt. A királyi hercegnek nagy örömet okozott, hogy leánya Erzsébet tegnap délután friss rózsabokrétával lepte meg. A királyi herceg így szólt:

— Azt hiszem, hogy néhány nap múlva már magam is utánezhetek kedves virágaimnak.

Tegnap délután fogadta a királyi herceg Klobucsár tábornok, honvédségi adlátust és négy aktát is aláírt. A kir. hercegnek a legnagyobb gondja, hogy a betegsége aggodalmakat kelt az országban.

Csak ne tudnák meg! — sóhajtott, — hogy beteg vagyok. Nagyon nyugtalanok lehetnek.

— **Jelölő ülés.** A debreceni III. kerület szabadelvű pártja e hó 8-án képviselő jelölő ülést tart, melyen a kerület volt képviselőjét Dobieczyński Sándort fogják újra jelöltnék kikiáltani, aki közszeretnek örvend. Ellenfele minden valószínűség szerint Szabó Kálmán kamarai elnök lesz, aki új párti programmal próbál szerzenését.

— **Szentpály Béni ügye.** Ismeretes olvasóink előtt Dr. Szentpály Béni ker. orvos esete, a ki előbb husz napi, majd három hónapi szabadságidejét arra használta fel, hogy a tengeren túl új hazát keressen magának. Kovács polgármester annak idején, a mikor Szentpály dr. a 20 napos szabadságát igénybe vette, helyettesül arra az időre Dr. Széll Kálmánt bizta meg azért, mert a helyettesítéskre alkalmazott K. Szalay Béla dr. tb. kerületi orvos akkor mást helyettesített. A 20 nap leteltével a polgármester Szentpály helyettesítésével Dr. Sárváry tiszti főorvos ajánlatára Dr. Széll Kálmán mellőzésevel K. Szalay Bélát bizta meg, a ki máig is végzi a ker. orvos teendőit. Ezt a polgármesteri határozatot Dr. Széll megfélebbezte a belügyminiszterhez, a ki nem lévén illetékes e kérdés elbírálásában Dr. Széll felebezését leküldte Debrecen város közigazgatási bizottságához. A bizottság tegnap tárgyalta ezt az ügyet és a polgármester megnyugtató kijelentése után a polgármesteri határozatot megerősítette.

— **Az olajütő-telepi lakosok.** A tanács tegnap tartott ülésén többek között az olajütő-telep rendezésével is foglalkozott és úgy intézkedett, hogy a telepre vonatkozó már régebbi idő előtt tervbe vett szabályozási terv elkészíttessék és annak alapján a további intézkedések megtéttessenek. A tele-

pen, dacára az ellenőrzésnek, egyesek minden rendszer nélkül építkeztek olyanformán hogy egy telken több tulajdonos egymáshoz ragasztva több szobát össze épített. Es miután ez tűzveszélyes, közbiztonsági és közrendészeti szempontból nagyon kifogásolható telep így tovább fenn nem tartható, feltétlenül kívánatos, hogy a város belterületéhez, oly közel eső terület mielőbb rendeztessék. A tanács különben elrendelte, hogy minden a telepen lakó szobatulajdonos évenként és szobánként 2 korona jogelismerési díjat fizessen, míg a telep végleges rendezése és szabályozása megtörténik.

— **Aközigazgatási bizottság ülése.** Az ujonnan választott városi közigazgatási bizottság tegnap délután 3 órakor tartotta meg rendes havi ülését Domahidy Elemér főispán elnöke alatt. Az ülésen megjelentek: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Dr. Magoss György főügyész, Aczél Géza főmérnök, Király Gyula tanácsnok, Dr. Galánffy János kir. ügyész, Dr. Sárváry Gyula tiszti főorvos, Csánky Viktor tanfelügyelő, Fauszt Elek pénzügyigazgató, Szilágyi Imre, Dr. Fehér Ferenc, Márk Endre, Juhász Ignác, Dr. Tüdős János és még többen. A bizottsági tagok teljes számában megjelentek az évben tartott első ülésen. Az elnöklő főispán üdvözölte a bizottság új tagjait és munkásságra, az ügyek iránt való érdeklődésre hiva fel őket, megalakították a különböző albizottságokat.

— **Jókai emlékezete.** A Petőfi-Társaság ma délben tartja az Akadémia dísztermében nagygyűlést, melyet ez évben teljesen Jókai emlékének szentel. A társaság rendes tagjai sorából Szávay Gyulát bizta meg az ünnepi vers mondásával. Az ünnepség Herceg Ferenc elnök beszédével kezdődik, ezt Abrányi Emil esztetikai méltatása követi, utána Szávay Gyula adja elő költeményét, végül Mikszáth Kálmán Jókai őseiről tart felolvasást.

— **A homokkerti lakosok kérése.** A homokkert a városnak azon része, ahol még ezideig nincs bevezetve a gázvilágítás. A homokkerti lakosok segíteni akarván ezen, azon kérelemmel fordultak a tanácshoz, hogy a homokkertet lássa el gázvilágítással. A tanács azonban fedezet hiányában a kérelmet elutasította.

— **Az éhes csavargó.** Nagyon rosszul mehetett a dolga Vadász Lukács tiszakúrti illetőségű egyénnek mivel, már huzamasabb idő óta foglalkozás nélkül csavargott a városban. E feletti elkeseredésében, amihez talán még éhsége is hozzájárult követte el azt a ballépést, ami felett most a rendőrség fogházában elmékedik. Tegnap délelőtt ugyanis egy másik társával együtt ödöngtek a Dégenfeldtőren, hol az egyik borjujusárus bódéját akarták megdézsmálni, de rajtavesztettek, mert a tulajdonos rajta kapta őket és Vadászt átadta a sarkon álló rendőrnek, míg a másik jómadár elmenekült.

— **Halálozás.** Elhalt a múlt hónapban ev. ref. 67 férfi, 58 nő, róm. kath. 13 férfi 14 nő, gör. kath. 4 férfi, 2 nő, izr. 2 férfi 4 nő. Összesen 86 férfi 78 nő. Tehát 164 ember esett 1000 lakosra, vagyis 26 és fél százalék. A születések száma 49-el multa felül a halálozások számát.

— **Debrecen közegészségügye.** A múlt hónapban kevéssel javult a közegészség, mint az előző november hónapban és halálozás is kevesebb fordult elő. A megbetegedések tulnyomó része a légző szervek bántalmában öszpontosult. A hónap közepéig ragályos gyermek betegség is pusztított. Vörhenyben megbetegedett 27, meghalt 9, ronesoló toroklobban megbetegedett 34, meghalt 7.

— **A szabadságvesztettek.** A debreceni ügyészség fogházában jelenleg 109 férfi és 29 nő. December lezártak 90 férfi

és 35 nőt akik összesen 4802 napot töltöttek el a börtönben. Az átlag egyre jut 148 nap. Ebből látható, hogy a rabok létszáma a múlt hónapban tetemesen emelkedett. A rabmunka keresmény összege 577 korona 22 fillért tesz ki, melyből a rabokra 72 korona 80 fillér esik.

— **Kórházi beteg forgalom.** Még november hónapról maradt a kórházban 156 férfi és 148 nő, összesen 304 beteg. December felvétetett 190 férfi, 103 nő, összesen 296 beteg. Elbocsájtott 186 férfi és 193 nő, összesen 379 beteg. Elbocsájtott 186 férfi és 109 nő, összesen 295 beteg. Meghalt 18 férfi 8 nő, összesen 26 an. Maradt ez év januárra 142 férfi és 137 nő. Összesen 279 beteg.

— **Népesedés.** A december havi születések száma felülmúlja a halálozást. Született ev. ref. 83 férfi gyermek, 73 nő, róm. kath. 14 férfi, 19 nő, gör. kath. 4 férfi, 2 nő, izraelita 10 férfi, 8 nő. Összesen 111 férfi és 102 nőgyermek. Az átlag 35 százalék, melyből törvénytelen születésű 14 százalék.

— **A közkórház kibővítése.** A hideg idő beálltával a közkórház zsufolásig megtelt ápolásra szorult betegekkel, a kik anyyira össze vannak préselve, hogy némely ágyban 2—3 beteg is fekszik. Ez az állapot világosan bizonyítja, hogy a közkórház kibővítésére feltétlenül szükség van és az nagyon is sürgős. A közigazgatási bizottság tegnapi ülésén tárgyalták a kórház kibővítését, melyre nézve Aczél Géza főmérnök kijelentette, hogy a kibővítésre vonatkozó tervekben már dolgozik a mérnöki hivatal.

— **Adóbehajtás.** A debreceni pénzügy igazgatóság december havi kimutatása szerint a múlt hónapban befolyt egyenes adó 138.716 kor. 18 fill. hadmentességi adó 1707 kor. 96 fill. bélyegilleték 35.613 kor. 18 fill. jogilleték 34718 kor. 70 fill. díjjövedék 2114 kor. 09 fill. dohány jövedék 140.710 kor. 39 fill. határvám 11927 kor. 43 fill. és fogyasztási adóban 25.000 korona.

— **A községi bíróságok ügyforgalma.** A múlt december hónapban új panasz 318 érkezett. Ebből a községi bíróságok elintézték ítélettel 151-et, közbeszóló végzés által 16 ot, egység köttetett 37, megszünt 114. Ily formán hátralék nem maradt. Vidéki megkeresés érkezett 16, végrehajtás elrendeltetett 71, foganatosított 71, árverés elrendeltetett 38, de egy sem foganatosított.

— **Debrecen tanügye.** A királyi tanfelügyelő jelentése szerint az elmúlt december hónapban az elemi iskolák és óvodákban vörheny és ronesoló toroklob járvány volt, mely a hónap közepe táján megszünt, s így az iskolákat meg lehetett nyitni. A debreceni iparossegédek előkészítő szakrajtanfolyama 1000 korona államsegényt kért a közoktatási kormánytól, melyet a tanfelügyelő pártolólág terjesztett fel. A róm. kath. elemi iskolában 17 tanteremben, 17 tanerő van elfoglalva, ezek közül 3 díjlevél nélkül működik. Az egyház ezen állomások után iskola fentartási díjat nem fizet. A tanfelügyelő betérjesztésére a nagyváradi püspökség elrendelte ezen állapot megszüntetését. Ez év május 27-én Budapesten országos tornaverseny lesz, melyen a debreceni középiskolák is részt vesznek. A tanítói árvalházban a múlt hónapban 88 fiu és 72 leány részesül ellátásban és neveltetésben.

— **Hirtelen halál.** Nagy Gábor Vendég-u. 3. sz. alatti lakos tegnap délelőtt lakásán hirtelen összeesett és meghalt. A 80 éves öreg embert szívszélhűdés ölte meg.

— **Közbiztonsági állapotok.** Az elmúlt december hónapban a rendőrség bünyügyi osztálya összesen 189 egyént tartóztattott le. Négyet lopásért, egyet csalásért és 184-et rendőri kihágásért. Ezek közül a királyi ügyészségnek átadtak 5-öt és rendőrileg megbüntettek 184 egyént. A városból teltoloncoltak 38-at, a városon keresztül to-

loncoltak 67 egyént és kényszerutlevéllel 31-et utasított ki a rendőrség. A közbiztonsági állapot átlag kielégítő.

— **Az Országos Irodalmi Szövetség gyűlése.** Az Országos Irodalmi Szövetség, mely éppen ma két éve alakult az irodalmi körök és társaságok egyesítésére, f. hó 8-án tartja első közgyűlését Kolozsvárra. A gyűlés meg fogja koszorúzni Jósika Miklós sírját, mozgalmat kezd Bacányi hainak hazaszállítása végett és kérelemmel fordul a kormányhoz, hogy adjon az irodalmi társaságoknak, mint közművelődési tényezőknél portómentességet. A Csokonai-kör, mint az Orsz. Irodalmi Szövetség tagja, szintén képviselteti magát a kolozsvári közgyűlésen, még pedig Szávay Gyulával és Kardos Alberttel, akik különben is a szövetségnek tisztviselői.

— **Meghívás.** A „Debreceni Izr. Komagylet” 1905. év január hó 8-án d. u. 3 órakor a Frohner-szálloda éttermében évi rendes közgyűlést tart, melyre az egylet t. tagjai ezennel meghívotnak. Tárgysorozat: Évi jelentés. 2. Folyó ügyek. Kéretnek az egylet t. tagjai a közgyűlésen a kitűzött időben pontosan megjelenni. Debrecen, 1905. január 6-án. Emerich Arnold elnök. Lippe József jegyző.

— **Az elveszett szűr.** Böhm Ferenc Salétrom-utca 6. sz. alatti bormérésében idogált tegnap este Kovács Mihály napszámos testvéröccsével Kovács Ferencel és Bodvár Mátyás nevű cimborájával. Jó magyarkhoz szokásosan, zene mellett vígan voltak, mig nem valami felett a kocsmárosal összekülömböztek, a minnek az lett a következménye, hogy Kovácsékát kidobták a kocsmából, és mivel az utcán nagyon hangosan adtak méltatlankodásuknak kifejezést, a kocsmáros a cigányokkal kiment utánuk és alaposan elagyabugyálták őket. A verekedés előli menekülés közben Kovács Mihály elejtette 36 korona értékű szűrét, melyet a kocsmáros állítólag felvett és mivel azt visszaadni nem hajlandó, sőt kerekén tagadja, hogy megtalálta volna, Kovács panaszt emelt ellene a rendőrségen jogtalan elcsapítás címén. A rendőrség az ügyet a járásbíróshoz tette át.

— **A katonai létszám.** A múlt hónapban Debrecen városában levő katonaság létszáma a következő volt: közöshadseregben 1587 ember, 633 ló, honvédség 615 ember, 464 ló. Összesen 2202 ember és 1097 ló. Mint átkelő beszámoltatott egy tábornok, 5 törzstiszt, 14 főtiszt és egy legény. A lakosságánál beszámoltva volt a Salétrom lakatanyából a 7. huszár ezredből 150 ember és ugyanannyi ló.

— **A meglopott szolgál.** Nagy busan állított be tegnap este a rendőrségre Arany Lajos szolgál fia, hol elpanaszolta, hogy Batthyányi-utca 17. sz. alatti lakására ismeretlen tettes betört, honnan 23 korona 8 fillér értékű ruhaneműjét és pénzét elvitte. A rendőrség keresi a tettest.

— **Hadkötelesek sorshuzása.** E hó 14-én d. e. 9 órakor megy végbe, az 1884-ik évben született hadkötelesek sorshuzása, a városháza nagytermében.

— **Városi adókezelés.** Debrecen város lakossága a polgármester jelentése szerint a múlt hónapban befizetett állami adó fejében 127.893 koronát és 45. fillért, 3 százalékos országos betegápolási pójadót 3949 kor. 66 fillért, hadmentességi adót 1798 kor. 73 fillért, fegyver adót 16 koronát, orsz. gazd. munkás és cselédségély pénztárba 6 koronát, iparkamarai költséget 807 kor. 52 fillért. Idegen adóban befolyt 2858 kor. 07 fill. idegen illetékben 2560 kor. 05 fill. Végrehajtási költség 3363. kor. 43 fill. 1 százalékos járda adó 895 kor. 30 fill. 2 százalékos tüzváltás 1790 kor. 60 fill. 3 egykettő százalékos alamizna váltás 3132 kor. 55 fill. 32 százalékos községi pótdadó 28651 kor. 90 fill. utadó 9417 kor. 21 fill. Nyirvíz lecsapolási adó 3707 kor. 28 fill. ebadó 98 korona.

— **Iparváltások.** A múlt hónapban a rendőrfőkapitányság mint első foku iparha-

tóság, különböző iparágak önálló gyakorlására 30 egyént látott el iparendélyvel, vagy iparigazolvánnyal. Ezek kiadása alkalmával ipariskolai célokra 310 korona folyt be. — Munkakönyvet 53-at állítottak ki.

— **A gyilkos testvér.** Megirtuk tegnap, hogy Lókody József ujjföldi lakos feljelentették öccsét Lókody Jánost, hogy 1900. év január 22-én testvér bátyját Lókody Károlyt meggyilkolta. A esendőrség több tanúnak nagyon terhelő vallomása alapján a gyilkos testvért letartóztatta, és az ügyészség börtönébe szállította.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti-festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirkatban

— **Felhívás.** F. évi január hó 1-én egy fehér selyem szőrű, oroszlanyszerűleg nyírott 1 éves uszkar kutya, mely Lulu névre halgat, eltűnt. Kérem a megtalálót bármely jutalom fejében Darabos-utca 58. szám alatti lakásomra eljuttatni sziveskedjék. — *Vásárhelyi Géza főhadnagy.*

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

Glycerin szappan

ugy felnőttnél, mint gyermeknél a leggyöngébb korban a legkitünőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár Schandlbauer, Frühwald, Breus Károly Gusztáv, Schandlbauer stb. . . álltal legjobb eredménnyelhasznált.

Mulatságok.

— **A vörös kereszt egylet táncestélye.** A vöröskereszt egylet e hó 14-én tartandó táncestélyére a páholyjegyek kizárólag Donogán és Somossynál kaphatók, a többi jegyek Békés Lajos és Zádor Lajos üzletében válthatók meg.

— **A Polgári kör mulatsága.** A „Debreceni Polgári Kör saját könyvtára javára 1905. január 29-én, az „Arany Bika” szálloda dísztermében, Rácz Károly zenekara közreműködésével zártkörű táncmulatságot rendez. Belépő díj: Személy-jegy 2 korona Család-jegy (4 személyre) 6 kor. Páholy-jegy (4 személyre) 6 korona (személy-jegy nem szükséges). Felülfizetéseket köszönettel fogadjunk és hírlapilag nyugtázzunk. Jegyek előre válthatók: Borsos Kata, Csáthy Ferenc, ifj. Gyürky Sándor és Márton Gyula urak üzletében, a kör helyiségében (Piac-utca 7.) és este a pénztárnál. A meghívó kívántra előmutatandó.

SZÍNHÁZ.

M Ű S O R.

Pénteken. Utazás az özvegyiség felé. Vigjáték. Szombaton. Görög rabszolga. Operett. Vasárnap délután. Tavasz. Operett. Este, először. Berndt Róza. Színmű.

— *** Színházi hírek.** Pénteken kerül színre Szécsi Ferenc 3 felvonásos vigjátéka Utazás az özvegyiség felé. A vigjáték főbb szerepeit Hahnel Aranka, Jeszenszky Irén, Arday Ida, Havasy Szidi, Palágyi Lajos, Csiky László, Faragó Odön, Iványi Antal, Sebestyén Géza és Szilágyi Aladár játsszák. Vasárnap két előadás lesz, d. u. színre kerül Raymond regényes tündéregénye a Tóközlő felhelyárral. Este lesz a bemutatója Hauptmann Gerhard 5 felvonásos színművének Bernd Rózának. A János vitéz című daljáték színpadi próbái megkezdődtek me-

lyet fényes kiállítással hoz színre az igazgatóság.

— *** Csiky László 25 éves jubileuma.** A debreceni szintársulat tagjai nagyban készülnek az itt is nagyszerűnek örvendő kollegájuknak Csiky Lajos jubileumának méltó megünnélésére. A jubileum miként elkészítésére egy hat tagú bizottság alakult a debreceni szintársulat kebeléből választva Makó Lajos igazgató elnöklete alatt. Csiky László 25 éves színészi pályája alatt igazán rászolgált a művészi névre. 25 év nagy idő. az emberéletében s ha vesszük hogy ez az idő elejétől végéig a magyar színészügynek és a kulturának szenteltetett, nagy elismeréssel kell adóznunk a jubilánsnak Laukadatla buzgalmaért. Még nagyobb, szinte mérhetetlen ez a 25 munkával teli és egy vidéki színész életében. Mérhetetlen, mert ez a pálya az, ahol az esti sikernél egyéb elismerése, egyéb öröme nincs a színésznek. Ami azután jön, már csak fanatikus lelkek munkája. 25 esztendő tele fáradozással, munkássággal, becsülettel és a művészet terén szerzett érdemekkel nem mindennapi jelenéség, és hogy ezt a művész egyéniségéhez méltóan megünnepelni kötelessége minden kulturális magyar embernek. — Debrecen város közönsége nem fog erről az ünnepről elmaradni, valamint nem fog elmaradni városunk egyetlen vezető férfija sem, akik a színészet ügyét nemcsak szóval, hanem tettel is szolgálják!

TAVIRATOK.

József király herceg állapota

Budapest, jan. 5. József Ágost királyi herceg és Augusztá királyi hercegnő Korányi Frigyes orvostanárral Piuméba érkeztek és ott az orvosok tanácskozást tartottak a beteg királyi herceg állapota fölött. A tanácskozáson megállapították, hogy József királyi herceg állapota lényegesen javult.

Vizsgálat a képviselőházi rombolás ügyében.

Budapest, jan. 5. A rendőrség befejezte a volt képviselők ellen indított vizsgálatot ma késő este. A 43 vádlott közül 26 ot kihallgatott a többi vidéken tartózkodik. Az iratokat holnap teszik át az ügyészséghez.

Uj titkos tanácsos.

Budapest, jan. 5. A király Ludvigh Gyula máv. elnökigazgatót valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

Port-Artur kapitulációja.

London, jan. 5. A Daily Telegraph jelenté Csiufból, hogy Stössel tábornok betegen fekszik. Az átadást Szmirnov tábornok ajánlotta fel Stössel helybenhagyásával.

London, jan. 5. A Reuter-ügynökségnek a Port-Artur alatt álló 3. japán hadseregnél levő tudósítója jelenté 3-áról: Az egész helyőrség és a kombattansokhoz nem tartozók holnap a városból kivonulnak a Galamb-öböl közelében levő Japutroin faluba. Innen a nem katonákat Dalniba hozzák, honnan odaszállítják őket, a hova akarják. A hadi foglyokat orosz laktanyában tartják vissza, a míg nem lehet őket Dalniba és onnan Japánba szállítani.

Igy Japán 11 hónapi ostromlás után elfoglalta a legnagyobb orosz erősséget, miután több mint 50,000 embert vesztett. Az átadási tárgyaláson a következő oroszok vettek részt: Reis vezérkari ezredes, Balasef vezértörzsorvos, Vosztstock ezredes és még három törzstiszt, valamint két tolmács. Az átadás meglepte a japánokat, mert az ellenség kétségbeesett eltökéltsége és bátorsága még az utolsó rohamoknál is arra mu-

tatott, hogy a hareot véges-végig küzdik. A japánok azt hitték, hogy az erősséget csak egy hónap múlva lehet majd elfoglalni.

London, jan. 5. A japánok formalisan 8-án vonulnak be Port-Arthurba.

A japán-orosz háború.

Moszkva, jan. 5. (Az orosz távirati ügynöksége jelentése.) A 496 különféle szakhoz tartozó mérnökök Pétervárott tartott gyűlése a moszkvai városi képviselőkhöz táviratot intézett, amelyben legnagyobb tiszteletének adott kifejezést, valamint ama Orosz ország legjobb embereitől osztott meggyőződésének, hogy az első orosz város képviselőitől mutatott ut lehet az, mely Oroszország hatalmára és haladására vezethet.

Pétervár, jan. 5. Ma cári rendelet jelent meg a 281,500,000 rubel névértékű 4 és fél százalékos 1905 évi orosz államkölcsön kibocsátása ügyében.

Tokio, jan. 5. (Hivatalos.) Nogi tábornok jelenti: Az oroszok ma délután fél 1 órakor a felételek betartásának biztosítása képpen a *Icsan-erősséget és egyéb erősséget átadtak.*

London, jan. 5. Port-Arturból jelentik, hogy Nogi tábornok ma már japán birtokba vette a várost. A városban 10,000 polgári ember s 25,000 katona van. Ezek közül 20,000 sebesült. A japán közigazgatás ma megkezdte munkáját. Annak a négy torpedózúzó, mely áttört a japán blokádon, megengedték, hogy teljes felszerelésével elvonuljon a japán flotta elé. Ezzel az oroszok bátorságát akarják honorálni.

Berlin, jan. 5. Az orosz nagykövetség szerzett információk szerint egyelőre nincs kilátás arra, hogy *Roosevelt* elnök békekötvetése akciójába foghasson. Az oroszok a háborút a megrendült presztizsük helyreállításáig folytatni akarják.

Páris, jan. 5. Spaun volt osztrák és magyar tengernagy Párisba érkezett, hogy részt vegyen a hulli katasztrófa ügyében egybehívott nemzetközi vizsgáló-bizottság ülésén.

Páris, jan. 5. A *Matin*-nak jelentik Csifuból, hogy Port-Arturban a japánok 80,000 métermázsa szénát és kevés lisztet találtak csupán. A mikádó azt a kívánságát fejezte ki, hogy látni óhajtja *Stösselt*, ezt a kívánságát azonban aligha teljesítik.

Az orosz alkotmányküzdelem.

Pétervár, január 5. A moszkvai zemsztvo kongresszus elnöke. *Trubekoj* a gyűlés határozatából értesítette *Szvatopolk-Mirsky* belügyminisztert, hogy a szemszivók csak úgy vélik megakadályozhatónak, hogy az országban véres forradalom ne üsön ki, ha teljesítik a népek az alkotmány megadására irányuló követelését.

Amerikai kereskedelmi politikai reform.

Washington, jan. 5. A képviselőház elé terjesztett kereskedelmi tengerészeti jelentés öt dolláros évi szubvenciót javasol minden bruttó tonnára, valamint szubvenciót a postai szolgálatért. Ezenkívül tonnage megadóztatást létesítenek külföldi hajóknál és a cirkáló hajóhadnál önkéntes szolgálatot terveznek.

A nagy Bécs.

Bécs, jan. 5. A király december 28-iki elhatározással az alsó-ausztriai tartománygyűléstől hozott törvényeket több községnak és községrészeknek Béccsel való egyesítését és az új Bécs városi statutumra vonatkozó 1900. máj. 24-iki törvény megváltoztatását elrendelte illetőleg szentesítette.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, január 5.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyönge. Lanyha irányzat mellett 7000 méter-

mázsa került forgalomba 5, közben 10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs és tengeri 5 fillérrel olcsóbb. Idő: fagyos.

Buza áprilisra	20.12—14.
" októberre	17.50—52.
Rozs áprilisra	15.66—68.
" októberre	14.16—18.
Zab áprilisra	14.28—30.
" októberre	12.38—40.
Tengeri májusra	14.98—00.
Repce májusra	22.40—60.

Regénycsarnok

Anna jácintjai.

Irtá: **Blüttner Julia.**

V.

Zsarnóthy láza mindjobban emelkedett. Egy ideig még beszélt Annához, mint érezte a jázmin illatát s a forró nyári nap égető hevét a kertben. De hova-tovább beszéde összefüggéstelen lett s csak olykor hallatszott még ajkáról Anna neve.

Végre elhallgatott s teljesen eszméletlenül feküdt.

A láz ölé lángja összeesapott fölötté.

Anna ott térdelt ágya mellett, kétségbeesett aggodalommal figyelte lázas lihegését.

A szentjé utolsó órájában megkonduló harangszóra felriadt. Mintha el akarta volna hallgattatni a harangzúgást. — Aztán újra letérdelt és újra kérte az Istentől völegénye megmentését.

Majd elmúlt az éjfél mise ideje is. De a karácsonyestire érkező szent ünnep reggele Annának nem világosságot, hanem sötét gyászt hozott. Mikor pedig a felkelő hideg fehér téli nap is betekintett hozzájuk, már akkor Zsarnóthy körül az örök sötétség árja hullámszott. — El is borította s a fiatal élet kialudt.

VI.

Mikor Anna visszatért lakására, asztalán egy nagy jácint-bokrétát talált.

Előtte való nap rendelte meg a hordár által Zsarnóthy, ki estére aztán oda is vitte. Anna kábultan nézte a virágokat.

Mindaz, a mit az utolsó huszonnégy óra alatt átélt, olyan súlyosan nehezedett lelkére mintha évek fájdalmát, bánatát élte volna át.

Ezek a virágok itt élnek, virulnak, míg az, a ki küldte, völegénye, meghalt! Meghalt s első és utolsó ajándéka tulélte őt.

Anna leborult az asztalra, a virágokra hajtva a fejét, heves, kétségbeesett sirásra fakadt.

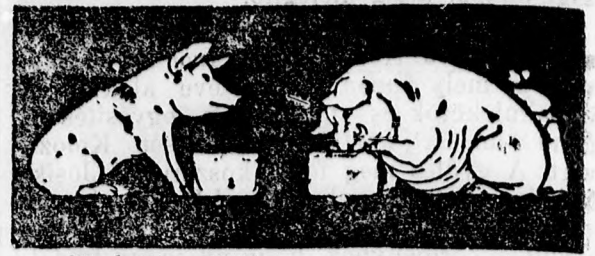
*

Pedig a jácintbokréta nem volt utolsó ajándéka völegényének. Mert néhány nap múlva megtudta, hogy Zsarnóthy Béla továbbra is szeretettel gondolkodott róla.

Még a műtét előtt, ott a kórházban, végrendeletet íratott s vagyonát mennyaszonyára, *Oltvay Annára* hagyta. Azzal a kéréssel, hogy ha majd a villa kertjében a jácint virulni fog, gondoljon reá.

— Vége. —

Gazdák figyelmébe.

Manhattan nélkül Manhattan perral

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlaltani aki tehenei és kecskéitől több és jobbminőségű tejet akar akkor és igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

tápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül 100 kgl. 50. kor., kgl. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán és bérmentve utánvétté hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por hámulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electrophor

Vállalat Budapest. VIII., Aggteleki-utca 15

DONOGÁN és SOMOSSY

Debrecen Kistemplom bazár.

Báli idényre

Selymek

Victoria, Meszaliné Lairsienne.

Selyem bafiszt minden színben.

Allami, megyei-

és

városi tisztviselők!

Aki ezen körökből szabad ideje egy kis részének feláldozásával

számmottevő mellékkeresetet akar magának biztosítani, közölje címe állása és kora megjelölésével „Mellékkereset 9350“ sz. a. **Schwarz József** központi hirdető irodájához,

Budapest, V. Marokkai-utca 4.

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrem mindentéle világos és fekete bőrnek részére, mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált pecsétes, sárga vagy barna bőrnek a **Lyosin** egészen új fényt ad.

Alapított 1832. Gyári raktár Budapest V. Lipót-kö. ut. 24. (Briefadresse Wien III Wäsche kaufen Sien nur Brunn enseife Mindenütt kapható)

M. Á. Vasutak menetrendje 1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:				
Budapest felé (vegyesvonat) —	d. e.	3	30	
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat) —	regg.	8	57	
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12	07	
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10	31	
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e.	11	12	
Csak P.-Ladányig — — —	este	8	10	
Csak P.-Ladányig motor menet	regg.	5	08	
Szatmár—M.-Sziget felé —	d. u.	3	56	
Csak Szatmárig (gyorsvonat) —	d. u.	6	51	
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	7	56	
Szatmár—M.-Sziget felé —	éjjel	2	50	
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	27	
Csak Szatmárig — — —	reggel	5	10	
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	13	
Miskolc—Kassa felé — — —	este	6	56	
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	11	
Csak Nyiregyházig — — —	d. u.	12	19	
	m. á. vasutól	reggel	5	35
	vásártérről —	reggel	5	44
	m. á. vasutól	reggel	8	09
	vásártérről —	reggel	8	16
H.-Böszörmény	d. e.	11	07	
	m. á. vasutól	d. e.	11	16
	vásártérről —	d. e.	11	16
B.-Sz.-Mihály	d. u.	4	25	
felé	m. á. vasutól	d. u.	4	38
	vásártérről —	d. u.	4	38
	m. á. vasutól	d. u.	12	11
	vásártérről —	d. u.	12	12
	m. á. vasutól	este	6	46
	vásártérről —	este	6	46
F.-Abony felé m. á. vasutól —	reggel	4	35	
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	36	
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56	
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4	06	
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	23	
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	35	
			31	
Budapestre érkezik:				
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1		
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	6	50	
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	40	
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	9	45	
			35	
Bpestről Debrecenbe indul:				
A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7		
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	25	
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	—	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	9	05	
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15	
Debrecenbe érkezik:				
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	2	29	
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	2	41	
Budapest—N.-várad felől —	éjjel	6	24	
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	2	15	
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	2	15	
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	5	40	
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46	
Csak Szatmár felől — — —	reggel	4	37	
Szatmár—M.-Szigetről — —	d. e.	11	55	
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	3	31	
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	40	
Szatmár felől — — —	reggel	6	30	
Csak Szatmárról — — —	reggel	8	31	
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	11	50	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	7	48	
Csak Nyiregyháztól — — —	d. u.	3	32	
Kassa—Miskolc felől — —	reggel	7	40	
	vásártérre	reggel	7	40
	mávasuthoz	d. e.	11	06
	vásártérre —	este	11	12
B.-Sz.-Mihály	mávasuthoz	este	6	51
	vásártérre —	este	6	51
H.-Böszörmény	mávasuthoz	este	6	57
felől	vásártérre —	d. u.	9	46
	mávasuthoz	d. u.	8	52
	vásártérre —	d. u.	1	38
	mávasuthoz	d. u.	3	34
	vásártérre —	d. u.	3	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	5	45	
F.-Abony felől mávasuthoz —	d. u.	5	44	
O.-Köcs—Polgár felől vás. térre	reggel	7	54	
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	7	54	
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	7	13	

Nagy jégünnepély és fényes tűzijáték

1. évi január hó 8-án, vasárnap délután
a „Margit“ fürdő jégpályáján.

A TŰZIJÁTÉK MŰSORA:

1. Éjjeli nap a jeges tengeren.
2. Jégcsapok tüzből.
3. Űstökös csillagok széjjelrobbanása.
4. Világító torony.
5. Ördög szekér tüzből.
6. Tüzhányó kitörése.
7. Port-Arthur utolsó napjai
8. Bengali fény országából.
9. Nagy meglepetés.
10. Egyiptomi sötétség.

Első kézből a gyárban vásárol Ön olcsón legjobban.
Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyárban.

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított ároगतó és hangfokozó gerenda feltalálója.

BUDAPEST, II., LANCHID-U. 5. SZ.

Jánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges cialitás) fa-, réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedük. 3,—, 4,—, 5,—, 6,—, forinttól feljebb legjobb felszereléssel.

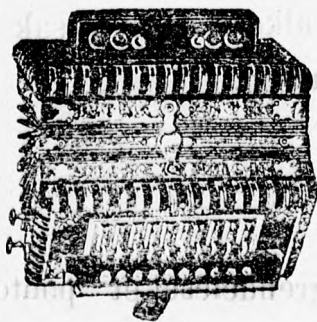
Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyab hangot nyer (biztos siker); hegedübe javítás 4—frt.

TÁROGATÓ.

rózsafából, ujezüst billentyűvel és iskolával, 30—frttól feljebb **Harmoniumok** világhírű legjobb gyártmány 65.—frttól feljebb

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett jutányos árban, elismert jó minőség. a hadsereg és a legtöbb katona zenekaroknak szállítója vagyok.

Harmonikák, legjobb, erős elpusztíthatatlan hangokkal, 2 50- 3.—, 4.—, 5.—forinttól feljebb. **különleges** acél hangu hangversenyharmonikák, saját minták.

Javitások az összes hangszeren, különleges szakszerű pontos-százal, jutányos árban eszközöletnek,

Közösség minden hangszereit.

Kivétel nagyban és kis mennyiségben

Arjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és bűntudattal küldetnek.

Elhizás

gyorsan elmúlik a t^eljesen
ártatlan

Thele-féle

soványító
teától.

kitűnő elismerések. Egy csomó
2 Kor. vidékre 2 Kor. 50 fill.
utánvétell.

Török József
gyógyszerésznél, Budapest, Ki-
rály u. 12

Oh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyá kócsdás ellen
gyors és biztosabbnak
Egger mellpasztillái
az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek,
Dótoza 1 korona és 2
kerena.
Próbáldoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST. VI., Váci-kéut 17.

Eljen!

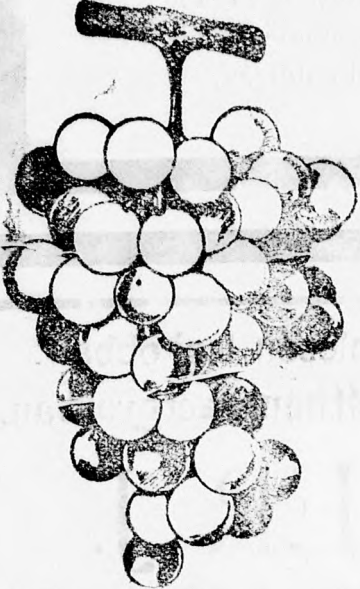

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított

Kapható, Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor,
Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szüle
Ferenc, Tóth Béla gyógyszerházában.

Millenium telep Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak tesz, a ki ingyen kéri Magyarország
legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, is
mely szőlőiskola állami segéllyel és állama
felügyelet mellett létesült.

10916—1904. Tkv.

Választási Zászlók

tollak s jelvények

a leggyorsabban és legolcsóbban

„BOCSKAY“

zászlógyárnál,

Debrecen- Hunyady-utca 5. sz.

Bejárat a Barna-utcáról.

Árverési hirdetményi kivonat

A debreceni kir. törvényszék mint
tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy, Balogh
Ferenc végrehajtónak Czabán László és
Vásári Róza végrehajtást szenvedő elleni
46 kor. 43 fill. tőkékövetelés és járulékaik
iránti végrehajtási ügyében a debrecen.
kir. törvényszék területén levő a debreceni
8711 sz. tjkvben A. I. sorsz. 5006—7 hrsz.
alatt felvett vargakerteri szőlőre a c 9 alatt
a m. kir. államvasutak javára bekebelezeti
szolgalmijog épségben tartása mellett az
árverést 2529 korona ezennel megállapított
kikiáltási ársban elrendelte, és hogy a fer-
nebb megjelölt ingatlan az 1905 évi január
hó 20 ik napján délután 3 órakor. a kir.
törvényszék árverési termében (földszint 13
sz. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen a
megállapított kikiáltási áron alél is eladni
fog.

Árverési szándékozók tartoznak az
ingatlan becsárának 10százalékát vagyis
252 kor. 90 fill. készpénzben vagy az
1881 LX. t. c. 42 § ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881 november hó 1-én
3333 sz. a. kelt. J. M. rendelet 8 § ában
kijelölt órvuonapoz érték papirban a ki-
küldött kezéhez letenni avagy az 1881
LX. t. c. 170 § a értelmében a bánatpénz-
nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről
kiállított szabályszerű elismervényt átszol-
gáltatni.

Kir. törvényszék. mint tkvi. hatóság,
Debrecen, 1904. évi október hó 26-án,
Bolvári
kir. tázéki bíró.

A virágkedvelő közönség figyelmébe.

Van szerencsén a. n. é. virágkedvelő közönség becses
tudomására hozni hogy virág üzletemben egy új virágkötőt szer-
ződtettem, ki bel és külföldi nagyvárosok elsőrangú virág termei-
ben volt alkalmazva. Legmodernebb koszorukat, virágcsokrokat
oly művészettel és gyorsan állít elő, hogy virág termemben bár-
milyen nagy és finom megrendelést felvállalhatok. Főtörekvésen
odairányul, hogy nem kimélve semmi áldozatot, üzletemet a leg-
első fővárosi virágüzletek színvonalára emeljen és nagybecsült
vevőimnek alkalmat nyujtsak arra, hogy finoman készült csok-
rokat kaphasson.

Paczelt János.
műkertész.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és a csomagolására
kiváló gond fordítatik, legszolidabb és legolcsóbb árak mellett.